

19.11.2021 VM, TEM

Yksityissektorin Oy-muotoisia rahastotoimijoita ja ppp-rahastoja

Vuosina 2012 – 2020 yksityiset venture-rahastot ovat sijoittaneet yliopistolähtöisiin spin-offeihin yli 200 milj. € (joka vastaa neljännestä kaikesta seed- ja start-up rahoituksesta). Näitä yksityisiä seed-vaiheen rahoittajia ovat Gorilla, Superhero, Icebreaked, Vendep, Nordic Foodtech, Lifeline, Spar-mind, Maki.vc, jotka sijoittavat myös tki-lähtöisiin spin-off -aihioihin.

Näiden lisäksi toimii eräitä alueellisia rahastoyhtiöitä.

Oululainen Butterfly -rahasto toimii julkis- ja yksityissektorin yhteistyömallilla. Oulun kaupunki on sijoittanut alkuvaiheessa puolet Northern Startup –rahaston pääomasta (yhteensä 10 miljoonaa euroa), puolet tulee yksityisiltä sijoittajilta. Butterfly manageroi rahastoa. Tällä hetkellä rahaston suuruus on 30 miljoonaa euroa. Rahasto on sijoittanut 84 yhtiöön jotka ovat saaneet yhteensä 180 miljoonaa euroa rahoitusta eri lähteistä. Rahasto toimii pääasiassa Oulussa mutta myös muualla pohjoismaissa ja Baltiassa.

Oulussa toimii myös Nordic Option Oy, <https://nordicoption.fi/>. Nordic Option Oy:n omistajina ovat 29 yhteisöä ja Pohjois-Suomen kuntaa. Kyseessä on osakeyhtiömuotoinen pääomasijoitusrahasto, joka kohdistaa sijoituksensa pieniin ja keskisuuriin kasvuvaiheen yrityksiin Pohjois-Suomen alueella. Suurimmat omistajat ovat Arvo Sijoitusosuuskunta, Oulu ICT Sijoitus Oy sekä Oulun kaupunki. Yhtiö tekee yhteistyötä mm. Business Oulun kanssa. Sijoitusten määrä on hiukan yli 10 miljoonaa euroa.

Kuopiossa toimii Canelco Oy, <https://www.canelco.fi/canelco/>. Kyseessä on suomalaisia teollisia pk-yrityksiä omistava vastuullinen sijoitusyhtiö. Toiminnassaan Canelco keskittyy omistamaan suomalaisia pk-yhtiöitä, joilla on vahva ja kestävä kehityksen omaava liiketoimintakonsepti teollisuuden tuotteissa. Canelcolla on 11 eri omistusta teollisissa tuote- ja/tai palveluyrityksissä eri teollisuuden aloilla. Yritysten yhteenlaskettu liikevaihto on yli 180 M€.

Vaasassa toimii puolestaan Wedeco Oy, <https://wedeco.fi/> Wedeco on yrittäjävetoiseen omistusjärjestelyihin erikoistunut pohjalainen pääomasijoittaja. Tällä hetkellä Wedeco on sijoittanut seitsemään yritykseen, joiden liikevaihdot ovat yhteensä noin 160 miljoonaa euroa.

Nämä ovat Pääomasijoittajien jäsenistä ainoat, jotka operoivat oy-rahastoilla. Ainakin Nordic optionissa ja Wedecossa on kuntia omistajina/sijoittajina.

Valtiolla on useita toimijoita, jotka pystyvät tekemään sijoituksia yksityisen sektorin yhtiöihin ja rahastoihin, kuten erillisessä julkisen sektorin innovaatiokentän osakeyhtiö- ja säätiömuotoiset toimijoita koskevassa muistiossa kuvatut Ilmatorahasto, Business Finland Venture Capital Oy ja Teollisuussijoitus Oy. On kuitenkin hyvä huomata, että pääomasijoituksia tarvitsevat yritykset tai yksityisoikeudelliset rahastot, jotka tekevät pääomasijoituksia, ovat enemmän kasvu- kuin t&k-rahoituksen asia. T&k-menojen osuutta hankkeissa ei pystytä arvioimaan/kontrolloimaan eikä sitä, tapahtuuko mahdollinen t&k-toiminta Suomessa vai ulkomailla. Jos rahoitettava toiminta on t&k-intensiivistä, eikä hanke toteudu pelkällä yksityisellä rahoituksella, voi valtion osallistuminen niihin generoida lisää yksityistä t&k-toimintaa.

Käytettäessä julkisia varoja tki –pitoisiin investointeihin näiden rahastojen kautta tulee arvioida toimien yhteensopivuus EU:n valtioneuvoston päätöksen kanssa.